

LUCRARE SCRISĂ SEMESTRIALĂ – semestrul I
Clasa a XI-a

Alege una dintre cele două variante propuse:

VARIANTA I

Citește cu atenție textul de mai jos, apoi rezolvă cerințele:

„Fie-ț milă, Doamne, de mă iartă,
Cu milostivirea cea bogată,
Și pentru a ta ieftinătate
Să mă curățâști de răutate.
Și mai cu de-adins de rău mă spală
Și mă limpezește de greșală.
Că eu îm știu a mea fărălege
Și răul meu nainte-mi ce merge.
Ție ț-am greșitu-ț, Doamne svinte,
De-am făcut răutăț denainte.
Cuvintele tale te-ndireaptă
La giudeț să-nvinci, când vei da plată.

Iacă-s zămislit în strâmbătate,
Aplecat de maică-mea-n păcate.
Ce tu, Doamne, iubești dereptatea,
De-ț arăț pre mine bunătatea,
Și cu taine ce nu să pot spune
Mi-ai arătat a ta-nțelepciune.
Cu izopul tu mă ocropește
Și mă scaldă de mă curățește.
Să hiu spălat și alb ca omeții,
Să mă bucur și eu cu direpții
De vești bune și preacuvioase,
Și să-mi bucuri mișelele oase.”

Dosoftei - *Psalmul 50*

1. (10 puncte) Transcrie, din textul dat, două arhaisme lexicale și două fonetice.
2. (6 puncte) Dați sinonimele cuvintelor subliniate în textul dat.
3. (8 puncte) Prezintă două trăsături ale Divinității care apar în textul dat.
4. Redactează un eseu de minimum 300 de cuvinte despre **rolul scrierilor aparținând culturii românești medievale**, pornind de la următoarea afirmație:

„Literatura română din secolii XV, XVII și XVIII e reprezentată prin 269 opuri tipărite, dintre care cele mai multe bisericești. [...] Importanța scrierilor acestora nu se poate stabili teoretic și de dinainte, ea se vede abia în curgerea vremii. [...] Netăgăduită este valoarea lor stilistică și lexicală. *Stilistică*, căci nu sunt scrise sub influența limbilor moderne și se găsesc în ele locuțiuni care încep a dispărea în limba de azi și se înlocuiesc prin șabloane și fraze streine dezvoltării de până acum a limbii noastre; *lexicală*, prin mulțimea de cuvinte originale, pe care scriitorii bisericești și laici, siliți să recurgă la propriile mijloace, le folosesc în compunerile lor.”

Mihai Eminescu „Despre vechea literatură românească” (martie 1875)

În elaborarea eseului vei avea în vedere următoarele repere:

- texte ale unor clerici și laici din spațiul cultural românesc (Varlaam, Dosoftei, Antim Ivireanu, Miron Costin);
- evidențierea elementelor de artă literară în textele religioase;
- evidențierea rolului modelator al textelor religioase, în planul atitudinii morale și sociale.

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru conținutul eseului vei primi **42** (câte 14 pentru fiecare cerință/reper). Pentru redactarea eseului vei primi **24** de puncte (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 2 puncte; logica înlănțuirii ideilor – 2 puncte; abilități de analiză și argumentare – 7 puncte; utilizarea limbii literare – 4 puncte; ortografia – 4 puncte; punctuația – 4 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 puncte). În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minim 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

!Notă Se acordă 10 puncte din oficiu.

VARIANTA II

Citește cu atenție textul de mai jos, apoi rezolvă cerințele:

„Fost-au gândul mieu, iubite cititoriule, să fac létopisețul țării noastre Moldovei din descălecatul ei cel dintăi, carele au fostu de Traian-împăratul și urdzisăm și începătura létopisețului. [...] Deci priiméște, în ceasta dată, afîta din truda noastră, cît să nu să uite lucrurile și cursul țării, de unde au părăsit a scrie răpăosatul Uréche vornicul.

Afla-vei de la Dragoș-vodă, din descălecatul țării cel al doilè, la létopisețul lui, pre rîndul său scrise domniile țării, până la Aron-vodă. Iară de la Aronū-vodă încoace începe acesta létopiseț, carea ți l-am scris noi, nu cum s-ari cădè, de-amănuntul toate. Că létopisețele céle streine lucrurile numai ce-s mai însămnate, cum sintū războaiele, schimbările, scriu a țărîlor megiiase, iară céle ce să lucreadză în casa altuia de-amănuntul, adecă lucruri de casă, n-au scris. Și de locū létopiseță, de muldovanū scrisă, nu să află. Iară tot vei afla pre rîndu toate.

Și priiméște această dată această puțină trudă a noastră, care amū făcut, să nu să treacă cumva cu uitarea de unde este părăsit, cu această făgăduintă că și letopiseț întrég să aștepți de la noi de om avea dzile și nu va hi pus preavécinicul sfat puternicului Dumnedzău țării aceștia țenchiū și soroc de sfîrșire.”

Miron Costin – *Prédoslovie adecă voroava cătră cititoriul*

1. (10 puncte) Transcrie, din textul dat, două arhaisme lexicale și două fonetice.
2. (6 puncte) Dați sinonimele cuvintelor subliniate în textul dat.
3. (8 puncte) Identifică, în textul dat, două idei de factură umanistă.
4. Redactează un eseu de minimum 300 de cuvinte despre **formarea conștiinței istorice**, pornind de la următoarea afirmație:

„E condițiunea absolută a unei istorii naționale ca să ție cont de mișcările sufletești a unei națiuni, de toată gama impresiunilor pe care le produc împrejurări și întâmplări în sufletul ei. Aceasta trebuie să fie călăuza și labirintul istoriei, numai că individualitatea aceasta trebuie înțeleasă. O recepțiune fără forța caracterizatoare a faptelor să fie individualitatea națională, nici nu se poate cugeta măcar.”

Mihai Eminescu – „Pentru o istorie națională” (Vol. *Despre cultură și artă*)

În elaborarea eseului vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a două particularități ale contextului politic, social, cultural etc. în care se desfășoară procesul de formare a conștiinței istorice;
- valorificarea textelor studiate, aparținând cronicarilor, prin prezentarea a două idei prin care se afirmă conștiința istorică (de ex.: temele majore abordate de cronicari, sensul pedagogic al consemnării istoriei, responsabilitatea morală a istoricului etc.);
- formularea unui punct de vedere argumentat în legătură cu importanța literară/culturală a contribuției cronicarilor.

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru conținutul eseului vei primi **42** (câte 14 pentru fiecare cerință/reper). Pentru redactarea eseului vei primi **24** de puncte (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 2 puncte; logica înlănțuirii ideilor – 2 puncte; abilități de analiză și argumentare – 7 puncte; utilizarea limbii literare – 4 puncte; ortografia – 4 puncte; punctuația – 4 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 puncte). În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minim 300 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

!Notă Se acordă 10 puncte din oficiu.